

ת"פ 19486/03/19 - מדינת ישראל נגד קנדה קסאהוין

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 19486-03-19 מדינת ישראל נ' קסאהוין

לפני כבוד השופטת אורית וינשטיין
המאשימה
מדינת ישראל באמצעות פרקליטות מחוז חיפה (פלילי)

נגד
הנאשם

קנדה קסאהוין
ע"י ב"כ עו"ד ויסאם עראף (סניגוריה ציבורית)

החלטה

עניינה של החלטה זו בבקשת הנאשם לחזור בו מהודייתו, אשר ניתנה בפניי ביום 25.9.2019, ואשר על פיה הורשע בעבירות מושא כתב האישום.

השתלשלות ההליכים:

1. כתב האישום הוגש נגד הנאשם ביום 10.3.2019, במסגרתו הואשם בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**).

2. טרם מתן תשובה לכתב האישום הגיש ב"כ הנאשם בקשה לעיון בחומר חקירה בהתאם לסעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן - **החסד"פ**), בשל טענה לאכיפה בררנית. החלטה בבקשה זו ניתנה על-ידי ביום 18.8.2019.

בסייפת אותה החלטה נקבע כי על הנאשם להיערך למתן תשובתו לכתב האישום ביום 8.9.2019.

3. בדיון שהתקיים בסופו של דבר ביום 25.9.2019 ביקש הנאשם להודות בעובדות כתב האישום ובעבירות המיוחסות לו. לפיכך, בהתאם להודאת הנאשם, ניתנה באותו מועד הכרעת דין המרשיעה את הנאשם בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום. בהחלטה שניתנה באותו יום, 25.9.2019, נשלח הנאשם לעריכת תסקיר על ידי שירות המבחן, ונקבע מועד לשמיעת הטיעונים לעונש ביום 08.1.2020.

4. בשל תקלה שנפלה אצל שירות המבחן, הוגש תסקיר שירות המבחן רק ביום 5.2.2020. מועד הטיעונים לעונש נדחה, אפוא, ליום 13.2.2020. תסקיר שירות המבחן כולל תיאור של הרקע האישי והמשפחתי של הנאשם, וכן תיאור ההיסטוריה העבריינית שלו והתייחסות לעבירה מושא כתב האישום. בפסקה האחרונה בעמוד השני של התסקיר, ציין שירות המבחן כי באשר לעבירה הנוכחית - הנאשם מודה חלקית בביצוע העבירה.

5. בדיון מיום 13.2.2020, הסבה ב"כ המאשימה את תשומת ליבו של בית המשפט לכך כי בתסקיר

המבחן ישנם חלקים נרחבים של חזרה מהודאה. סנגורו של הנאשם הבהיר, כי הסביר לנאשם את האמור בתסקיר, וכי הנאשם עומד על הודייתו, וכן ביקש לשלוח את הנאשם לתסקיר משלים. לאור עמדת הסנגור, פנה בית המשפט אל הנאשם ובירר את עמדתו **בשנית** ביחס להודייתו. הנאשם הבהיר כי הוא לוקח אחריות באופן מלא, וכי ייתכן כי נפלה אי-הבנה אצל קצינת המבחן.

במעמד זה, נדרש הנאשם על ידי בית המשפט ליתן את התייחסותו לכל סעיף מסעיפי כתב האישום, אך נוכח תשובתו לסעיף 4 לכתב האישום, המתאר את תחילת מהלך האירועים בין הנאשם לבין המתלונן, ממנה עלה כי אינה מהווה תשובה שיש בה משום הודאה בעובדות המתוארות באותו סעיף, ביקש ב"כ הנאשם דחייה לצורך גיבוש עמדה סופית מצד הנאשם לכתב האישום.

6. בדיון מיום 24.2.2020 הודיע ב"כ הנאשם כי הנאשם מבקש לחזור בו מהודייתו, נוכח טענה מצידו להגנה עצמית. ב"כ הנאשם נדרש אפוא להגיש בקשה מנומקת ומסודרת בעניין החזרה מהודאה עד ליום 10.3.2020.

7. הנאשם הגיש את הבקשה לחזרה מהודאה ביום 10.3.2020 (להלן - **הבקשה**). בבקשה זו נטען, כי הנאשם עומד בתנאים הנדרשים הקבועים בחוק ובפסיקה לצורך חזרה מהודאה וכי הודייתו ניתנה מתוך לחץ נפשי אשר הוביל לטעות בתום לב בשיקול הדעת. ב"כ הנאשם טען כי מאחר והבקשה לחזרה מהודאה הוגשה בשלב דיוני מוקדם יחסית, טרם מתן גזר הדין, הרי שיש לאפשר לו לחזור בו מהודייתו.

8. המאשימה הגישה תגובתה ביום 23.3.2020 במסגרתה התנגדה לבקשה לחזרה מהודאה. לגישתה, הודאת הנאשם היא כשרה וכנה, וניתנה ללא לחץ חיצוני. על כן, עניינו של הנאשם אינו נכנס בגדרי החרג ואין בו נימוקים מיוחדים המאפשרים לנאשם לחזור בו מהודייתו.

9. דיון בבקשה התקיים ביום 20.5.2020, במסגרתו חזר ב"כ הנאשם על נימוקי הבקשה, והבהיר כי אין מדובר בניסיון מצד הנאשם להערים על בית המשפט, וכי עומדת לו זכות היסוד לקבל את יומו מול בית המשפט.

מנגד, טען ב"כ המאשימה כי הגם שהבקשה עוררה תחילה התלבטות מצד הפרקליטות, הרי שבסופו של דבר החליטה המאשימה להתנגד לבקשה, מאחר ונסיבות המקרה, חלוף הזמן ותסקיר המבחן השלילי מעלים חשש למניע נסתר אצל הנאשם בבקשתו לחזור בו מהודייתו, וזאת לצורך השגת יתרון דיוני.

תמצית טענות הצדדים:

10. הנאשם סבור כי יש לאפשר לו לחזור בו מהודייתו, שכן טענת ההגנה העצמית שהעלה בפני שירות המבחן מתיישבת עם עיקרי עובדות כתב האישום והיא איננה טענה מופרכת. עובדה זו מוסיפה מימד של אמינות לבקשת הנאשם ומלמדת על כנות כוונותיו. במצב דברים בו המחלוקת העובדתית מצומצמת, יש לראות בטיעוני הנאשם - המתיישבים עם יתר עובדות כתב האישום - משום נימוק מיוחד לאפשר לו לחזור בו מהודייתו, בהתאם לסעיף 153 לחסד"פ. בנוסף, בתקופה שבה שהה הנאשם במעצר בית, מצבו הכלכלי החמיר והוא היה נתון במצב נפשי ירוד. כל אלה היוו לחץ פנימי, אשר היטה את הכף לכיוון הודאה וויתור על טענתו בדבר הגנה עצמית. משכך, אין לומר כי הודייתו ניתנה באופן חופשי ומרצון.

הנאשם מבקש לחזור בו מהודייתו בשלב דיוני מוקדם יחסית, בטרם ניתן גזר הדין. הנאשם אינו משיג כל יתרון דיוני בחזרתו מההודאה - ההפך הוא הנכון. הגעתו של הנאשם לבית המשפט מצריכה ממנו משאבים רבים, ולכן אין שחר לטענת המאשימה בדבר רצונו לדחות את הקץ. רצונו של הנאשם הוא לסיים את ההליך במהרה. אי לכך, גם אין להתחשב באירועים מתיק המעצר של הנאשם, אלא לקולא בלבד, שכן יש להניח שרצונו לקבל הקלות מסוימות בתנאי מעצרו היוו לחץ נוסף עבורו להודות.

כמו כן, העובדה כי ביקש לחזור בו מהודייתו בהזדמנות הראשונה - קרי, בפני קצינת המבחן - מלמדת כי הנאשם מאמין בתום לב בחפותו. לכל הפחות, יש לקבוע כי מדובר בהודאה שניתנה בשל טעות בתום לב בשיקול הדעת.

11. המאשימה עומדת על דחיית הבקשה. על אף שביקש הנאשם לחזור בו טרם מתן גזר הדין, יש לקחת בחשבון גם את נסיבות התיק הספציפיות, וביניהן העובדה כי התיק התנהל כבר במשך שנה, כי הודייתו של הנאשם ניתנה בתוך כותלי בית המשפט, וכי החזרה מהודייתו של הנאשם באה על רקע תסקיר מבחן שלילי בעניינו.

הפסיקה מפרשת בצמצום את האפשרות להתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו. בעניינו, הנאשם היה מיוצג על-ידי עורך דין מראשית ההליך, והודה בעובדות כתב האישום לאחר שקרא ואישר זאת מול בית המשפט. הנאשם אף הודה במעשיו מול שירות המבחן, אך שם טען גם להגנה עצמית.

מקרה זה אינו נופל בגדר אותם מקרים חריגים, שבהם מתקיימים נימוקים מיוחדים המקימים חשש ממשי כי נפל פגם ברצונו החופשי של הנאשם או בהבנתו את משמעות הודייתו. כמו כן, אין מדובר במצב שבו הופעלו עליו אמצעי לחץ כלשהם, אלא מדובר על החלטה מודעת, מושכלת, חופשית ומרצון. בקשת הנאשם, בעיתוי שבו הוגשה, לאחר שהוגש תסקיר שלילי בעניינו, לאחר שהשיג יתרון דיוני מובהק בדמות תנאי מעצר מקלים נועדה לדחיית הקץ.

דין והכרעה:

א. התשתית הנורמטיבית:

12. בסעיף 153 לחדס"פ, העוסק ב"חזרה מהודיה" נקבע כי:

"153. חזרה מהודיה

(א) הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו.

(ב) התיר בית המשפט לנאשם לחזור בו מהודייתו אחרי הכרעת הדין, יבטל בית המשפט את הכרעת הדין במידה שיסודה בהודיית הנאשם ויחדש את הדיון אם הדבר מתחייב מן הנסיבות."

סעיף 153 לחדס"פ מאפשר את חזרתו של הנאשם מהודייתו בכל שלב של ההליך הפלילי, אולם זו טעונה את אישורו של בית המשפט, ואישור זה טעון קיומם של "נימוקים מיוחדים".

13. מאחר והמחוקק לא הגדיר מפורשות מהם הנימוקים המיוחדים המצדיקים מתן אפשרות לחזור מהודיה, הרי שההלכה הפסוקה עסקה בפרשנותו של סעיף זה וקבעה כי יש לפרשו בצמצום. בהתאם, נקבע כי חרטה הנאשם כשלעצמה אינה מהווה נימוק מיוחד לצורך מתן חזרה מהודיה.

על פי הפסיקה נדרש קיומן של נסיבות חריגות המעידות על פגימה ברצונו החופשי של הנאשם והבנתו את משמעות הודייתו בכדי להתיר חזרה מהודיה, או שהיתר כזה יינתן כאשר הוכח שההודיה הושגה שלא כדין. כך או כך, ברי כי הנימוקים העולים כדי טעם מיוחד לצורך חזרה מהודיה אינם בגדר רשימה סגורה, ונדרשת בחינה קונקרטית של כל מקרה על פי מכלול נסיבותיו.

ראו: ע"פ 635/05 **אמג'דת דענא נ' מדינת ישראל**, בפסקה 11 (26.11.2007); ע"פ 5622/03 **פלוני נ' מדינת ישראל**, בפסקה 7 (19.01.2004) (להלן - **פרשת 5622/03 פלוני**); ע"פ 1730/17 **שלום דומרני נ' מדינת ישראל**, בפסקה 19 (27.01.2019) (להלן - **פרשת דומרני**); ע"פ 9057/16 **פאדי חטיב נ' מדינת ישראל**, בפסקה 18 (30.01.2018); ע"פ 3371/17 **רונאל כהן נ' מדינת ישראל**, בפסקה 15 (03.07.2018) (להלן - **פרשת רונאל כהן**); רע"פ 2292/08 **שי אמסלם נ' מדינת ישראל**, בפסקה 6 לפסק דינה של כב' השופטת פרוקצ'יה (30.03.2009) (להלן - **פרשת אמסלם**).

14. בפסק הדין ע"פ 3754/91 **מדינת ישראל נ' ד"ר קאסם סמחאת**, מה(5) 798 (1991) (להלן - **עניין סמחאת**), נקבע המבחן הקובע לצורך בחינת בקשה לחזרה מהודיה. בפסק דינה קובעת כבוד השופטת ש. נתניהו, כי הדרישה לנימוקים מיוחדים שירשמו מהווה איזון בין אינטרס הציבור - שבא לידי ביטוי באובדן זמן שיפוטי יקר ובשיבוש הליך שיפוטי תקין - לבין הצורך שלא להכביד יתר על המידה על הנאשם המבקש לחזור בו מהודייתו מטעם ענייני ולא מתוך תמרון פסול (**שם**, בפסקה 10).

נקבע כי המבחן שאותו יבחן בית המשפט הוא מבחן "המניע", קרי, מהו האינטרס העומד בבסיס הבקשה - האם מדובר ברצון כן ואמיתי להוכיח את חפותו או שמא מדובר בתכסיס טקטי [ע"פ 6349/11 **גנס שניידר (נשימוב) נ' מדינת ישראל**, בפסקה 17, 20 (10.06.2013) (להלן - **עניין שניידר**)].

ראו גם דברי כבוד השופט גולדברג **בעניין סמחאת**:

"...לא די, לדעתי, בבירור השאלה, אם ההודאה ניתנה בשעתה מרצונו הטוב והחופשי של הנאשם. סבורני, כי גם אם השתכנע בית המשפט בכך, עוד עליו לשאול עצמו, מהי הסיבה הכנה והאמיתית אשר מביאה את הנאשם לבקש את החזרה מן ההודאה. אם סובר הנאשם, כי טעה בשיקוליו בעת שהודה, והמטרה האחת והיחידה העומדת ביסוד בקשתו היא כי תינתן לו ההזדמנות להוכיח את חפותו, כי אז נכון וראוי הוא שלא להכביד תמיד במשקלם של אותם "נימוקים מיוחדים", הנדרשים בסעיף 153(א) הנ"ל. ער אני לכך, כי גישה זו עלולה לפתוח פתח לנאשמים להתחרט על הודאתם, ואף נתתי דעתי על הפגיעה של "רוחב לב" זה בניהולו התקין של הדין ועל שיבוש סדריו של בית המשפט. אולם כשנשקל הצורך למנוע רעות אלה, לעומת הדרישה לעשיית צדק, חייבת לנטות כפה של האחרונה, חרף "המחיר" שמשלם הציבור כתוצאה מזה." (בפסקה 8; ראו גם את **עניין 5622/03 פלוני**,

בפסקה 7).

15. יש להדגיש, כי לעיתוי ההגשה של בקשת נאשם לחזור בו מהודייתו - יש משקל ניכר. הפסיקה הבחינה בין הגשת בקשה לחזרה מהודיה בתקופה שטרם מתן גזר הדין, לבין התקופה שלאחר גזר הדין. כפי שנקבע בעניין **סמחאת**, כאשר נאשם מעוניין לחזור בו מהודייתו טרם מתן גזר הדין, אין להכביד במשקלם של הנימוקים המיוחדים הנדרשים לשם כך (**עניין סמחאת**, בפסקה 8).

כאשר נאשם מבקש לחזור בו בשלב דיוני מוקדם יחסית, יש לראותו, ככלל, כמי שאינו יכול להשיג תועלת דיונית, וזאת בניגוד למצב דברים בו מתבקשת הבקשה לאחר גזר הדין, שם היא "נגועה" באופן אינהרנטי בחשד שהבקשה הוגשה מתוך רצון להביא לביטול ההליך הפלילי ולהמתקת דינו של הנאשם (**עניין שניידר**, בפסקה 20; **עניין דומרני**, בפסקה 19; **עניין רונאל כהן**, בפסקה 16; רע"פ 445/16 **יובל זקן נ' מדינת ישראל**, בפסקה 10 (20.01.2016)).

16. עם זאת אין להתעלם מן העובדה כי מבחן עיתוי הגשת הבקשה הינו מבחן עזר בלבד, אשר נועד לבסס הנחה, הניתנת להפרכה, בדבר מניעיו של הנאשם, ובכל מקרה המבחן המהותי - הוא מבחן המניע - נותר בעינו. משמע, כי גם כאשר עסקינן בחזרה מהודיה טרם שניתן גזר הדין, אין לומר כי יש להיעתר לה באופן אוטומטי, וכאמור יש לבחון כל מקרה לגופו ועל פי נסיבותיו הקונקרטיות [ע"פ 1050/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, בפסקה 17 (פורסם בנבו, 25.06.2014) (להלן - **1050/14 פלוני**); ע"פ 6028/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, בפסקה 10 (פורסם בנבו, 20.03.2014) (להלן - **6028/13 פלוני**)].

לפיכך, מקום בו בית המשפט נדרש לבחון בקשה לחזרה מהודיה טרם שניתן גזר הדין, עליו לבדוק האם קיים נתון אובייקטיבי המצביע על טובת הנאה שעשויה לצמוח לנאשם מחזרתו מהודייתו, וככל שקיים נתון כאמור הרי שבמצב דברים כזה אין הבדל לעומת חזרה מהודיה לאחר גזר הדין (**עניין שניידר**, בפסקה 22; ע"פ 3227/10 **פלוני נ' מדינת ישראל**, בפסקה 6 (24.01.2011) (להלן - **פרשת 3227/10 פלוני**); ע"פ 2094/11 **ציון בן עמי נ' מדינת ישראל**, בפסקה 11.10.2011); **עניין 5662/03 פלוני**, בפסקה 7).

ב. מן הכלל אל הפרט:

17. בקשת הנאשם שבפניי לחזור בו מהודייתו הוגשה טרם מתן גזר הדין.

כפי שפורט לעיל, ידועה ומוכרת ההלכה הנוהגת, המחילה גישה מקלה יותר ביחס למבחן המניע, ככל שמדובר בחזרת הנאשם מהודייתו טרם מתן גזר הדין, באופן שהטעמים המיוחדים הנדרשים אינם נבחנים בעין מחמירה.

עם זאת, ברור ונהיר הוא כי נימוקים מיוחדים, כמשמעותם בדין, עדיין חייבים להתקיים על מנת שניתן יהא להיעתר לבקשה שכזו, וחרטה גרידא של הנאשם איננה מספקת.

18. לאחר שבחנתי את טענות שני הצדדים ונתתי דעתי על נסיבות עניינו של הנאשם, איני מוצאת כי ניתן לקבל את בקשת הנאשם.

19. בקשת הנאשם לחזור בו מהודייתו הוגשה לאחר ששירות המבחן הגיש לבית המשפט תסקיר בעניינו, כאשר המלצתו ביחס לנאשם היא להשתתף עונש מרתיע על הנאשם. זהו נתון אובייקטיבי אשר יש בו כדי להשליך באופן ממשי על ההכרעה בבקשה.

20. אמנם הנאשם חזר חלקית ובאופן מסוים מהודאתו בשלב תסקיר המבחן - שם הודה חלקית בביצוע העבירה וטען לראשונה טענת הגנת עצמית. ברם, גם מהודייתו החלקית, עולה כי הנאשם מודה בעובדות המגבשות את העבירה - קרי, זריקת האבן על פניו של המתלונן. השינויים המינוריים בגרסתו במסגרת אותה הודאה חלקית, אינם שומטים את הקרקע תחת הודייתו המקורית בביצוע העבירה עצמה (פרשת רונאל כהן, בפסקה 18).

ראו לעניין זה את שנקבע בעניין שניידר:

"...על הבקשה לחזרה מהודאה להיעשות במפורש, בפנייה לבית המשפט, ולא ניתן לחזור מהודאה "במשתמע" או מחוץ לכתלי בית המשפט...." (עמוד 30, לפסק דינו של כבוד השופט ג'ובראן).

"...אינני סבורה שניתן לפרש את דבריו של המערער לקצינת המבחן כחזרה מהודאה, אלא כניסיון להמעיט מאחריותו למעשים שיוחסו לו, ניסיון שכפי שציינתי לעיל, אינו נדיר במקומותינו, להבדיל מחזרה מהודאה... לכן, ראוי להתירה רק במסגרת "דרך המלך", היינו אם מתעורר חשש לכך שההודאה המקורית ניתנה ללא הבנה מלאה או בשל פגם רצוני אחר שנפל בה כבר באותה עת." (פסקה 9 לפסק-דינה של כבוד השופטת ברק-ארז).

21. חשוב אף להדגיש, כי הנאשם לא פרש בפני בית המשפט הסבר משכנע מדוע נשמטה טענת ההגנה העצמית מטיעוני הנאשם בתחילת ההליך. כפי שפורט לעיל, ההליך המשפטי החל לפני למעלה משנה, ובמסגרתו הועלתה על ידי הנאשם טענה לאכיפה בררנית, ואף הוגשה על ידו בקשה בעניין זה לפי סעיף 108 לחסד"פ.

על אף זאת, טענה של הגנה עצמית - שלא היתה כל מניעה מהעלאתה במהלך התקופה של חצי שנה בין מועד הגשת כתב האישום לבין מסירת הודאת הנאשם - לא הועלתה כלל, ולכך אין כל הסבר בפי הנאשם כעת.

למעשה, הנאשם לא נתן תשובה לכתב האישום, אלא נתבקשו דחיות וזאת עד למועד בו ניתנה הודאתו. העלאת טענה מקדמית, דוגמת אכיפה בררנית, אין די בה כדי לגרוע מהצורך ליתן תשובה מסודרת לכתב האישום. אלא שהנאשם, כאמור, לא נתן בשום שלב תשובה לכתב האישום, ואף לא העלה בשום דרך אחרת את טענת ההגנה העצמית. הדעת נותנת, כי מקום בו הנאשם מוצא להעלות טענה של אכיפה בררנית, ויש בפיו טענת הגנה דוגמת הגנה עצמית - כי היא תועלה בפני בית המשפט. אך כל זאת לא אירע במקרה הנדון.

22. הנימוק העיקרי בבסיס בקשת הנאשם לחזור בו מהודייתו הוא היותו נתון ללחץ פנימי, אשר גרם לו לזנוח את טענת ההגנה העצמית ולהודות. לפיכך, לגישתו הודאה זו נבעה מטעות שבתום לב בשיקול הדעת, והיא לא ניתנה באופן חופשי ומרצון.

אין בידי לקבל טענה זו. ראשית, הדעת נותנת כי כל נאשם שהוגש נגדו כתב אישום מצוי, באופן טבעי, בלחץ. אלא שהנאשם כלל לא הבהיר כיצד אותו "לחץ פנימי" הביא ל"טעות בשיקול הדעת" שהפכה את הודייתו לכזו ש"לא ניתנה באופן חופשי ומרצון".

בפי הנאשם אין כל טענה כי מדובר בהטעיה שנבעה מכשל בייצוג או שמאן שהוא הפעיל עליו לחץ כלשהו להודות. אם כך, לא ניתן כלל להבין על מה מבוססת טענת ה"טעות" לה טוען הנאשם.

23. בהקשר זה אציין, כי לא ניתן גם לקבל את טענת הנאשם בדבר לחץ פנימי שנבע ממצב כלכלי קשה, אשר הוביל אותו למסור הודאה שאינה חופשית ומרצון. כאמור לעיל, אין ספק, כי ההליך הפלילי מלחץ מטבעו, אולם אין די בקיומם של לחצים "אינהרנטיים" כאלו כדי להביא לקבלת הבקשה (ראו **עניין אמסלם**, בפסקה 8 לפסק דינו של כב' השופט ריבלין).

יובהר, הנטל להוכיח עילה המקימה הצדקה להתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו מוטל על הנאשם, ועל כן אין די באמירה כללית וללא כל הסבר ממשי.

ראו לעניין זה את דברי כב' השופט א. שטיין בע"פ 8777/18 פלוני נ' מדינת ישראל, בפסקה 16-17 (29.10.2019) (להלן - **פרשת 8777/18 פלוני**):

"...נאשם הטוען לחפותו כאמת עובדתית אינו יכול לבסס את טענתו בהבל-פה, באופן סתמי וללא פירוט... נאשם איננו רשאי להחזיר את כלי השחמט לעמדתם ההתחלתית כדי להתחיל את המשחק מחדש רק משום שנוכח לדעת כי המשחק איננו מתנהל לטעמו."

וכן ראו ע"פ 8777/18 פלוני, בפסקה 13-14:

"...באמירה כוללת וסתמית לפיה הנאשם היה נתון בעת מתן ההודאה בלחצים... הנאשם יהיה חייב להיכבד ולהראות כי בשל האופן בו נוהל ההליך בעניינו או בשל הדרך בה נוהל המשא ומתן לקראת גיבושו של הסדר הטיעון הוא היה נתון בלחצים בלתי סבירים ופסולים... רצוי הוא עד מאוד כי נאשם המגיש בקשה לחזרה מהודאה יניח את התשתית העובדתית לבקשתו זו באמצעות תצהיר..." (ההדגשות אינן במקור - א"ו).

יפים לענייננו ג דברי כב' השופט פינקלשטיין בפסק דין תפ"ח (מחוזי מרכז) 26668-04-13 מדינת ישראל נ' זילחה, בפסקה 36 (10.10.2013):

"... לא עלה נימוק של ממש, מעבר לאמירות כלליות, שיש בו כדי להסביר כיצד זה הודה הנאשם בשורה של מעשי עבירה לאורך זמן, מעשים שלטענתו לא ביצע. דומה כי הסנגור עצמו הבחין בקושי זה וניסה לעבות את בקשתו של הנאשם... ואולם עדיין בולטת העובדה כי מדובר בהעלאת טענות מעורפלות וכלליות בלבד - בדבר "לחץ", "טעות" ו"רצון להיאבק על חפות"... הנאשם לא הסביר לנו כיצד זה "אולץ" או "הוטעה" להודות במעשים שלדבריו לא ביצע...."

24. יתרה מזאת, העובדה כי הנאשם לא הגיע להסדר טיעון עם המאשימה דווקא מחזקת את הסברה כי הודאת הנאשם הייתה חופשית ומרצון - שכן לא היה תמריץ או "פרס" כלשהו בצידה. הודייתו לא התבקשה כלל, לא על-ידי בית המשפט ולא על-ידי המאשימה, והיא ניתנה על ידי הנאשם באופן יוזם

וחופשי (השוו: **6028/13 פלוני**, בפסקה 11).

25. הנאשם אף ציין בבקשתו כי הודאתו ניתנה לאחר התלבטות ממושכת מצידו, ולאחר שמכלול השיקולים - וביניהם משך ההליך הפלילי, סיכויי קבלת הטענה, חסכון בזמן שיפוטי ובצורך בהעדת עדים - עמדו לנגד עיניו. אם כך, הרי הנאשם שקל היטב ולאורך זמן את השיקולים הרלבנטיים עבורו, והחליט באופן מושכל ומודע להודות בעובדות כתב האישום. משמע, שהטענה בדבר "לחץ" בו היה נתון - אינה יכולה לעמוד.

26. הנאשם אף טען, כי לתנאי מעצר הבית הממושך היתה השפעה על שיקול דעתו ועל רצונו "לקצר הליכים" - כלשונו. גם טענה זו לא ניתן לקבל כנימוק מספק לבקשתו לחזור בו מהודייתו. שהרי, אין הסבר מדוע כעת, כאשר הנאשם עדיין נתון בתנאי מעצר בית - לפתע אינו רוצה עוד "לקצר הליכים".

27. כאמור, על מנת לעמוד על הסיבה האמיתית שבגינה מבקש נאשם לחזור בו מהודייתו, על בית המשפט לבחון את **מבחן המניע** - כלומר, האם מבקש הנאשם להשיג יתרון דיוני, או שמא מדובר בבקשה כנה להוכיח את חפותו. בענייננו, דומני כי מכל האמור לעיל הרי שכבר עתה לא ניתן לומר שמדובר בבקשה שעניינה הוכחת חפותו של הנאשם, שכן לא היתה כל מניעה ממשית או אחרת מהעלאת טענת ההגנה העצמית במועד מוקדם יותר - והנאשם בחר שלא להעלותה.

28. אך אם לא די בכך, הרי שבמקרה הנדון נראה כי לנאשם צמח "רווח דיוני", שאינו דווקא בא לידי ביטוי ברצון להימלט מעונש כבד גרידא, נוכח המלצת שירות המבחן, אלא מדובר ב"רווח" אשר למעשה הנאשם כבר השיג וכעת מעוניין הוא לשמר אותו לאורך זמן ארוך ככל הניתן. יתרון דיוני זה הוגדר על-ידי ב"כ המאשימה "כדחיית הקץ", ולטעמי יש ממש בטיעון זה.

29. מן הטיעונים שהובאו בפניי, מסתבר כי במסגרת הדיון בבקשה שהגיש הנאשם לשופט המעצרים, כבוד השופט סילמן, בעניין תנאי מעצרו, שהתקיים באותו יום בו ניתנה הודייתו (25.09.2019), ציין הנאשם כי הודה בעובדות כתב האישום. נתון זה בדבר הודיית הנאשם נלקח בחשבון בהחלטת כבוד השופט סילמן, אשר הקל משמעותית בתנאי מעצרו של הנאשם ואיפשר לו חלונות יציאה נרחבים ביותר לצורך עבודה (ראו דברי ב"כ המאשימה בפרוטוקול מיום 20.05.2020, בעמוד 31 שורה 16-19). כעת, משניצב הנאשם מול אפשרות של מאסר מוחשי, לאור המלצת שירות המבחן, נראה כי חזרתו מהודאתו נועדה לדחות את הקץ, על ידי השבת ההליך לנקודת ההתחלה, כך שיוכל לנהל את משפטו בתנאי מעצר מקלים ביותר. משמע, הנאשם עשה שימוש בהודאה על מנת להשיג "יתרון דיוני" ברמת תנאי מעצר הבית שלו, ועתה משנוכח כי חשוף הוא לסיכון של מאסר בפועל - מצא את הדרך לדחות מימושו של סיכון זה (ראו גם את הדברים שמסר לפני שירות המבחן - בפסקה שלישית בעמוד 3 לתסקיר).

30. אדגיש, כי קיימת חשיבות רבה להודאה שניתנה בפני בית המשפט, והנאשם אינו יכול "לסחור" בה הנה והנה כרצונו (**3227/10 פלוני**, בפסקה 4). אין ספק כי תפקיד בית המשפט הוא לשמור על זכויות הנאשם בהליך הפלילי, אולם אין משמע כי הנאשם רשאי לעשות בהן שימוש לרעה.

31. ואם לא די בכך, הרי שנערך בירור על ידי, טרם קבלת הודאת הנאשם ומתן הכרעת הדין, על מנת לוודא כי הנאשם הבין את ההאשמות נגדו. במסגרת הודייתו זו הנאשם אף הביע צער והבטיח כי לא

יחזור עוד על מעשים שכאלו (פרוטוקול הדיון מיום 25.9.19 עמוד 19 שורות 17-18). אף לאחר קבלת תסקיר שירות המבחן ביקשתי לברר את גרסתו של הנאשם. ב"כ הנאשם ציין כי הסביר לנאשם את האמור בתסקיר המבחן, והנאשם עמד על הודייתו (בעמודים 21-22 לפרוטוקול מיום 13.02.2020). עובדות אלו מאששות את החזקה שהנאשם הבין היטב את משמעות הודאתו, אלא שלפתע עשה "חישוב מסלול מחדש" והחליט כי עדיף יהיה לו אם יחזור בו מהודאתו, בשל הסיבות שהובאו לעיל.

32. מלבד הרווח הדיוני, ישנן נסיבות נוספות אשר מטות את הכף לדחיית הבקשה: היותו של הנאשם מיוצג לאורך כל ההליך; היעדר מחסום שפה (הנאשם העיד בעצמו בדיון מיום 25.09.2019 כי הוא מבין עברית); הנאשם אדם בוגר (בן 42); הזמן הרב שעבר מאז הודאתו ועד להגשת הבקשה (כחצי שנה); התנצלותו בפני בית המשפט בעת ההודאה; נקיטת פעולות במסגרת התיק גם לאחר מתן ההודאה בלא שהועלתה כל טענה שכזו; וכמובן, עיתוי הגשת הבקשה, לאחר קבלת תסקיר מבחן שלילי בעניינו (**עניין 3227/10 פלוני**, בפסקאות 5, 9).

33. כאן המקום להוסיף, כי אינני סבורה שיש לקבל את טענת הנאשם כי ביקש לחזור בו מהודייתו בהזדמנות הראשונה - מול שירות המבחן. בין הודאת הנאשם לבין הגשת התסקיר חלפו כחמישה חודשים תמימים, אולם הנאשם לא ראה לנכון לטעון דבר כל משך זמן זה, על אף שאינו נתון במעצר אלא רק במעצר בית בתנאים מקלים ביותר.

34. הנאשם טען לחלופין, כי בשל המחלוקת העובדתית המצומצמת, יש לראות בגרסתו, אשר חופפת את יתר עובדות כתב האישום, כמחזקת את אמינותו ואת כנות כוונותיו להוכיח את חפותו. משכך, יש לראות בגרסתו נימוק מיוחד המצדיק לאפשר לו לחזור בו מהודייתו.

אין בידי לקבל אף טענתו זו של הנאשם, אשר לא הובא לה תימוכין כלשהם. אוסיף, כי בפסיקה נקבע כי תינתן רשות לנאשם לחזור בו מהודייתו רק בשל סיבות שמהן עולה חשש **לעיוות דין של ממש** שייגרם לנאשם או כאשר נפל **פגם מהותי** בהודאת הנאשם. מדובר, אם כך, בנימוקים כבדי משקל. נימוקי הנאשם במקרה הנדון בפניי, אינם עומדים, אפוא, ברף זה (ראו: **עניין 5622/03 פלוני**, **עניין שניידר**, ע"פ 635/05 **אמג'דת דענא נ' מדינת ישראל** (26.11.2007); **עניין אמסלם**).

35. לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את בקשת הנאשם לחזור בו מהודייתו.

לפיכך, התיק נקבע לדיון לצורך שמיעת טיעונים לעונש ביום 13.7.20 בשעה 09:30.

הנאשם מוזהר בחובת התייצבות.

ניתנה היום, כ"ט סיוון תש"פ, 21 יוני 2020, בנוכחות הנאשם, בא כוחו ויסאם עארף וב"כ המאשימה עו"ד אור זך